

" ...

I- İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ:

1.10.1993 günlü dava dilekçesinin gerekçe bölümünde aynen şöyle denilmektedir:

"Anayasamızın 91 nci maddesinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin Bakanlar Kuruluna Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi verebileceğini ve bu Kanun Hükmünde Kararnamelerin Resmi Gazetede yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacağını, Yetki Kanunları ve bunlara dayanan Kanun Hükmünde Kararnamelerin Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonları öncelik ve ivedilikle görüşüleceğini ve Yetki Kanununda çıkarılacak Kanun Hükmünde Kararnamenin, amacını, kapsamını, ilkelerini.... gösterir. Hükümlerini vesair hükümleri amirdir.

Bu hükümlerle Anayasamız Kanun Hükmünde Kararnamelerin süratle Meclise gönderilip Kanunlaşmasını istemekte, asıl olanın milli irade olduğunu Meclisin devre dışı bırakılamayacağını, Kanun Hükmünde Kararnamelerin acil olarak Meclis'te geçecek süreye tahammülü olmayan hallerde çıkarılmasını istisnai olarak öngörmüş olup, bütün kazai ve ilmi içtihatlarda bu yöndedir.

Nitekim 9.6.1991 tarih ve 3755 Sayılı Yetki Kanunu Mahkemenizin 12.12.1991 tarihli kararı ile iptal edilmiş, gerek iptale esas dava layıhasında ve gerekse iptal kararınızda bu hususlara değinilmiş olduğu gibi Mahkemenizin bundan önceki kararlarında da Anayasanın yukarıda bahsi geçen hükümleri üzerinde gerekli açıklamalar yapılmıştır. Anayasamızın 153 ncü maddesinin son fıkrası Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar hükmü ile Anayasa Mahkemesi kararlarına karşı yasama organının da yasa çıkaramayacağını ifade etmiş olmaktadır.

24.6.1993 tarihinde kabul edilen Resmi Gazetenin 27.6.1993 nüshasında yayınlanan 3911 Sayılı Yetki Kanunu daha önce Mahkemenizce iptal edilen 9.6.1991 tarih ve 3755 Sayılı Yetki Kanunu ile aynı olup hatta O'nu aşan ilave hükümleri de taşımaktadır. Bu Yetki Kanunu diğer taraftan amaç, kapsam, ilkeler noktasından da açık ve net olmayıp noksanlıklara havidir. Nitekim bu Yetki Kanununun iptal edildiği Basınımız aracılığı ile öğrenilmiş bulunmaktadır. Kaldı ki Anayasamızın 153 ncü maddesinin son fıkrası Anayasa Mahkemelerinin bağlayıcı olduğunu, yasama organını da bağladığını da ifade ettiğine göre daha önceki iptal kararı muvacehesinde bu son Yetki Kanunu yok hükmündedir.

İptale konu Kanun Hükmünde Kararname ise buna dayalı olarak çıkarılmış olup Hakim ve Hakim Adayları arasında farklılık yaratmakta olup Anayasamızın eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi 4 ncü maddesi gerek Anayasa hukuku, gerek hukuk açısından ibret vericidir.

Şöyleki: 1 Nisan 1993 tarihinde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu yedek üyeliğine Yargıtay Mehmet YILDIZ seçilmiştir. Yargıtay Üyesi Hakkı DİNÇ ise aynı göreve 23.6.1993 tarihinde seçilmiştir. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu (2461 Numaralı Kanun) 8 nci maddesi 2 nci fıkrası "...Kıdem, Yüksek Mahkeme Üyeliğine seçilme tarihi esas alınarak saptanır. Eşitlik halinde yaş esas alınır" hükmünü havidir. Bu üyelerden her ikisi Yargıtay'a aynı gün seçilmiş olduklarından yaş'ı büyük olan Mehmet YILDIZ daha kıdemli bulunmaktadır. Ancak bu açık hükme rağmen Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü çıkışlı 24 Haziran 1993 tarih ve 35036 Sayılı bir yazı ile Adalet Bakanı M. Seyfi OKTAY Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanı imzası ile Yargıtay 1 nci Başkanlığına gönderdiği

yazı ile Yargıtay 1 nci Başkanlığına gönderdiği yazı ile Yargıtay İç Yönetmeliğinin 5 nci maddesi gözönüne alınarak Mehmet YILDIZ ile Hakkı DİNÇ'ten hangisinin daha kıdemli olduğunu sormuştur. Yargıtay 1 nci Başkanlığı Genel Sekreter imzasıyla aynı gün verdiği cevapta Yargıtay İç Yönetmeliğine göre Hakkı DİNÇ'in daha kıdemli olduğunu bildirmiştir. (Bu kıdem seçilen üyelerden hangisi daha önce gelip Yargıtay'da göreve başlarsa ona kıdem tanıyan bir çalışma usulü olup aynı gün seçilen Hakkı DİNÇ Ankara'dan derhal göreve başlamış, Mehmet YILDIZ İstanbul'dan gelmekte tabii olarak gecikmiştir.) Bilahare 28.6.1993 de Yargıtay 1 nci Başkanlığı Genel Sekreteri imzasıyla Adalet Bakanlığına bir yazı yazarak daha önce kıdem hakkında verdikleri cevabın Yargıtay İç Yönetmeliği açısından olduğunu, halbuki Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 8/2 maddesi ile Hakimler ve Savcılar Kurulu İç Yönetmeliğinin 5 nci maddesi Hakimler ve Savcılar Kurulu kıdemini tesbit ettiğini ve Mehmet YILDIZ'ın Kurul yedek üyelerinin kıdemlisi olduğunu bildirmiştir.

Adalet Bakanlığı bu Kanun Hükmündeki Kararnamenin 4 ncü maddesi ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununa 3 ncü bir fıkra eklemiştir. Buna göre Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda asıl üyeler için kıdeme dokunmamış, yedek üyeler için yeniden kıdem tesbit etmiştir. Bu kıdem Danıştay ve Yargıtay'daki kıdem esastır denmiş, bu suretle Yargıtay ve Danıştay İç Yönetmeliği Yüksek Hakimler ve Savcılar Kurulu Kanununun önüne geçmiş ayrıca yönetmelik Kanuna atıf yaparken Kanun yönetmeliğe atıf yapmış bulunmaktadır.

1- Yetki Kanunu daha önce iptal edilen Yetki Kanununun aynı hükümlerini ihtiva etmesi ve aşması muvacehesinde Anayasanın 153 ncü maddesinin bağlayıcılığı karşısında hukuken yok bir kanundur. Buna dayalı çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnamenin hukuki dayanağı yoktur.

2- Yetki Kanunu amaç, kapsam ve ilkeler açısından net olmadığı gibi şahsın hukukunu direkt ilgilendiren bir noktada ve kazanılmış hak bakımından şahıslar aleyhine münhasıran hüküm yaratmaya ve netice doğurmaya uygun değildir.

3- Anayasamızın 91 nci maddesi muvacehesinde Kanun Hükmündeki Kararnameler acil işlerde başvurulması lazım gelen ve süratle Meclise sevki gereken Kanunlardan olmasına rağmen bu Kanun Hükmünde Kararname Meclis gündeminde uzun zamandan beri sıra bekleyen ve Hükümetçe Mecliste görüşülüp karara bağlanması Hükümetçe mümkün görülmediğinden Meclis devre dışı bırakılmış, Meclis gündeminden Kanun kaçırılarak çıkarılmıştır.

İktidar yetkilileri birçok konuşmalarında Kanunların Meclis'te engellendiğini, çıkarılamadığını Meclis'in rıza göstermediği bu kanunları çıkartmak zorunda olduklarını Hükümet Programında ve Koalisyon Protokolünde vaadleri bulunduğunu ifade etmek suretiyle açıkça kanunları Meclis'in onayından geçirme niyetleri olmadığını aksine milli iradeye rağmen yaptıklarını ikrar etmişlerdir. (Bu Kanun Hükmünde Kararname konusu olan Kanun Hükümet Programında veya Protokolde vaad edilen işlerden de değildir) ve hatta Meclis gündeminde varken Kanun Hükmünde Kararname yapılan hiçbir kanun. Bu kanunlardan birçoğunun Meclis'te görüşülmesine başlanmış ancak Meclis iradesinin aleyhe tecelli edeceği belli olunca Hükümetçe müzakereleri çeşitli usullerle durdurulmuştur.

4- Anayasamızın 91 nci maddesi Hükümete Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi vermekte ve burada amaç, kapsam ve ilkeler ve bir tane veya birden fazla veya hangi süreyle kanun çıkarma yetkisi belli olmaktadır. Bu mevzudaki noksanlık yukarıda ifade edildiği gibi ayrıca Meclis'ten bu yetkinin çıktığı 24 Haziran tarihinde ortada yetki verilecek hükümet

yoktur. Çünkü Başbakan Cumhurbaşkanı seçilmiş, Başbakan Yardımcısı Politikadan çekileceğini ifade etmiş ve hükümet istifa etmiş, Doğruyol Genel Başkanı Tansu ÇİLLER başkanlığında yeni bir hükümet kurulmak üzere Tansu ÇİLLER'e Cumhurbaşkanı'nca yetki verilmiş ve Tansu ÇİLLER hükümeti bir gün sonra 25 Haziran'da belli olmuştur. Yani henüz belli olmayan bir hükümete yetki verilmiştir. Fiiliyatta yeki kanununu takip eden yeni Başbakan adayı Tansu ÇİLLER bilaharede hükümeti güvenoyu almıştır. Ancak yetki Başbakana veya Başbakan adayına değil, hükümetedir ve hükümet birgün sonra doğacaktır. Kimlerden teşekkür ettiği belli değildir. Belli olmaya hükümete hangi amaç, hangi kapsam ve hangi ilkeler doğrultusunda yetkiyi talep etmesi söz konusudur. Aslında Anayasanın 91 nci maddesi açısından Anayasaya uygun bir Yetki Kanunu ve ona dayalı Kanun Hükmünde Kararnameden bahsetmek zorlamadır.

5- Gerek diğer maddelerin gerekse bilhassa 4 üncü maddesi itibariyle bu Kanun Hükmünde Kararnamenin eşitlik ilkesiyle bağdaşır bir hali yoktur. Şöyleki Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulunun asil üyeleri için kıdemde ayrı bir usul yedek üyeleri için ayrı bir usul tatbik edilmesi Yüksek Yargıtay'ca seçilmiş üyelere istenmeyen aleyhine hiçbir hukuki mesnede dayanmadan mevzuat çıkartılması, Kanunun bir başka kurumun çalışma esaslarını düzenleyen yönetmeliğine bağlı kılınması ve o yönetmelik değıştikçe milli iradenin ki tecellisi kanundur. O yönetmeliğı değıştirenlerin iradesine tabi tutulması Anayasamızın gerek başlangıç kısmı gerek ilkeleri gerekse 7 nci maddesi gerekse bütünü ile uyumsuz bir tanzim şeklidir.

Anayasamızın 9 uncu maddesi yargı bağımsızlığı olup, gerek Anayasamız gerek diğer mevzuatımızla bu bağımsızlık üzerinde hassasiyetle durulmuş olmasına rağmen yargı bağımsızlığının en büyük teminatı olan Yüksek Hâkim ve Savcılar Kurulu daha önce müsteşar görevden alınması tarzıyla bakanın emrine verilerek eskiye nazaran siyasi otoriteye bir üstünlük sağlanmış, bu defa ise bu Kanun Hükmünde Kararname ile kurul toplantılarının birçoğuna iştirak edemediğinde birinci yedek üyenin iştiraki söz konusu olduğundan o da adeta bu kanun kuvvetinde kararname ile ismen tayin edilmiştir. Yargı bağımsızlığı Anayasanın 9 uncu maddesi hilafına ihlal edilmiştir.""